

INFORMACJA PRASOWA

Wyścig z czasem. Czy offshore zdąży wypełnić lukę po węglu?

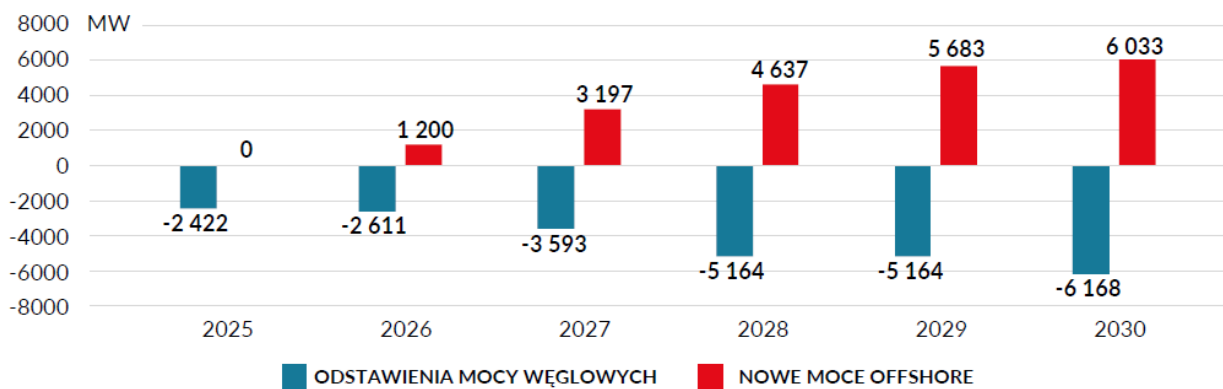
Elektrownie wiatrowe z każdym rokiem pełnią coraz ważniejszą rolę w polskim systemie elektroenergetycznym. Lądowe farmy wiatrowe w tym roku mają szansę stać się drugim źródłem w miksie produkcyjnym energii elektrycznej, wyprzedzając węgiel brunatny. A już w 2026 r. polski miks powinien być uzupełniany przez pierwsze terawatogodziny wyprodukowane w morskich turbinach wiatrowych ulokowanych na polskim obszarze Bałtyku. W nowym raporcie Forum Energii przedstawiamy stan gry: czy offshore zostanie uruchomiony na czas, jak poprawić procesy, aby inwestycje były realizowane bez opóźnień oraz jak wykorzystać rzeczywisty potencjał morskiej energetyki wiatrowej na polskim wybrzeżu.

Polska energetyka dochodzi do punktu zwrotnego. Ze względu na wiek elektrowni oraz coraz wyższe koszty produkcji energii z węgla, pomiędzy 2025 a 2030 r. zakończona zostanie eksploatacja nawet 7-9 GW bloków węglowych. Jednocześnie, w związku z postępującą elektryfikacją ciepłownictwa, motoryzacji i innych gałęzi gospodarki, rosnąć będzie zapotrzebowanie na energię i moc.

Z tego powodu rozwój offshore'u na polskim wybrzeżu jest strategicznym kierunkiem transformacji energetycznej. Pomoże wzmocnić bezpieczeństwo energetyczne kraju. Realizacja pierwszych 6 GW projektów energetyki morskiej do 2030 powinna zbiec się w czasie z planowanymi wyłączeniami elektrowni węglowych.

Wykres: Sumaryczna moc odstawianych elektrowni węglowych i przyłączanych inwestycji offshore w Polsce, 2025-2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych branżowych i PSE.

Aby offshore mógł wypełnić pokładane w nim oczekiwania, realizacja zaplanowanych inwestycji w morskie farmy wiatrowe musi przebiegać bez większych opóźnień. Z raportu Forum Energii pt. „Wyścig z czasem. Kiedy morską energetyką wiatrową wejdzie do gry?” wynika, że obecnie się to udaje, choć rozwój offshore wymaga stałego zarządzania ryzykami związanymi m.in. z obniżoną wydolnością łańcuchów dostaw (w tym statków instalacyjnych, turbin, wież, fundamentów i kabli) i rosnącymi kosztami materiałów oraz kosztów pracy. Czynnikiem ryzyka dla realizacji pierwszych projektów są także opóźnienia dotyczące rozbudowy portów instalacyjnych i serwisowych czy terminowa rozbudowa infrastruktury przyłączeniowej.

Rozwiązywanie bieżących problemów i optymalizacja procesów będą kluczowe również dla efektywnego uruchomienia projektów w kolejnych fazach rozwoju offshore, pomiędzy którymi nie może być przestoju.

Dotychczas zaplanowano rozwój 18 GW w morskich elektrowniach wiatrowych do roku 2040. Tymczasem potencjał offshore na polskim wybrzeżu szacowany jest na 33 GW do końca przyszłej dekady. Umożliwienie tak dynamicznego rozwoju branży pozwoliłoby uzyskać wymierne efekty w postaci zwiększonego bezpieczeństwa energetycznego, redukcji emisji i dostępu przemysłu do czystej energii po konkurencyjnych cenach.

- Z perspektywy czasu widzimy jak ryzykowne było przedłużanie prac nad systemem wsparcia dla rozwoju polskiego sektora offshore. Wraz z kończącym się wsparciem dla elektrowni węglowych z rynku mocy będziemy potrzebowali coraz więcej nowych inwestycji w źródła odnawialne i elastyczność systemu. Jest to lekcja, w wyniku której rząd bez zwłoki zacząć planowanie kolejnych obszarów pod rozwój offshore w Polsce – mówi Tobiasz Adamczewski, Dyrektor programu OZE w Forum Energii.

Wdrożenie w Polsce inwestycji w morską energetykę wiatrową na dużą skalę musi uwzględniać międzynarodowe uwarunkowania. Obejmują one przede wszystkim zapewnienie dostawców głównych komponentów i usług, a także ich know-how w przygotowaniu projektów, ich realizacji i sprawnym funkcjonowaniu farm wiatrowych. Tymczasem rynek dostawców i producentów głównych komponentów turbin wiatrowych, a także najważniejszych usług pozwalających na ich instalację jest mocno ograniczony.

Warto jednak odnotować, że ponad 90% komponentów morskich turbin wiatrowych zainstalowanych w Europie w 2019 roku zostało wyprodukowane na naszym kontynencie. Chcąc zachować tzw. *local content* wraz z dynamicznymi planami dalszego rozwoju offshore w Europie, będzie musiała rosnąć wydajność przemysłu związanego z tym sektorem. Jest to jedno z głównych wyzwań dla unijnej polityki przemysłowej i klimatyczno-energetycznej.

- To wszystko sprawia, że sukces rozwoju offshore zarówno w Polsce, jak i innych krajach basenu Morza Bałtyckiego zależeć będzie od wielu czynników. O inwestycjach trzeba myśleć nie jak o sprincie, lecz jak o maratonie: trzeba mieć długofalowy plan, ale jednocześnie na bieżąco dostosowywać taktykę, wyciągać wnioski z błędów popełnionych w pierwszej fazie realizacji projektów. Niezbędne jest też prowadzenie stałego otwartego dialogu ze wszystkimi interesariuszami, współpraca z krajami sąsiedzkimi, konsekwentne wspieranie rozwoju przemysłu związanego z tym sektorem, dla którego podstawą musi być unijna strategia wobec roli offshore w transformacji energetycznej – mówi Paweł Wróbel, założyciel Gate Brussels, autor raportu „Wyścig z czasem. Kiedy morska energetyka wiatrowa wejdzie do gry?”.

W analizie wskazujemy szereg rekomendacji, których drożenie usprawniłoby rozwój morskiej energetyki wiatrowej w Polsce. Wśród kluczowych elementów znajdują się:

- Aktualizacja dokumentów strategicznych – KPEiK, PEP, ale także Planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich, z uwzględnieniem wykorzystania pełnego potencjału offshore wind (33 GW do 2040 r.)
- Realizacja II fazy rozwoju offshore bez przerw po uruchomieniu już przygotowywanych projektów z fazy I.
- Opracowanie strategii oraz narzędzi przyciągania inwestycji przemysłowych związanych z offshore do Polski, rozwój programów wsparcia badań i rozwoju w branży, wzmocnienie systemu kształcenia kard.
- Lepsze przygotowanie administracji odpowiedzialnej za procedury i wydawanie pozwoleń związanych z realizacją projektów offshore (dotyczy to m.in. kwestii budowlanych, sieciowych i środowiskowych na całym etapie realizacji inwestycji zarówno na lądzie, jak i na morzu).
- Rozwój infrastruktury portowej, aby inwestycje w polskim obszarze Bałtyku mogły być realizowane z polskich portów. Dodatkowo należy włączyć polskie porty do współpracy z innymi podobnymi obiektami (np. na wzór już istniejącego aliansu sześciu portów offshore'owych m.in. z Niemiec, Francji i Wielkiej Brytanii).

Raport: Wyścig z czasem. Kiedy morska energetyka wiatrowa wejdzie do gry?

Autor: Paweł Wróbel, Gate Brussels

Data publikacji: kwiecień 2024

Kontakt dla mediów: Aleksandra Dziadykiewicz, a.dziadykiewicz@forum-energii.eu, kom: 573 378 898